

به نام خدا

روسیه و بازیابی قدرت

در دوره دوم پوتین

مؤلف:

فاطمه محمدزاده

انتشارات گیوا

سرشناسه : محمدزاده، فاطمه، ۱۳۶۵ -

عنوان و نام پدیدآور : روسیه و بازایی قدرت در دوره دوم پوتین / مولف فاطمه محمدزاده.

مشخصات نشر : تهران: گیوا، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری : ۱۳۶ ص.

شابک : 978-600-451-421-7

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۰۲-۱۱۱.

موضوع : روسیه -- سیاست و حکومت -- ۱۹۹۱ م. -

رده بندی کنگره : ۱۳۹۷ ۹۳۷۶۳/م ۷۶۳/۱۰ DK۵۱۰

رده بنده دیویی : ۰۸۶/۹۴۷

شماره کتابشناسی : ۵۱۶۶۲۵۲

عنوان کتاب : روسیه و بازایی قدرت در دوره دوم پوتین

تألیف : فاطمه محمدزاده

ناشر : انتشارات گیوا

همکار ناشر : باشگاه علمی تحقیقاتی پوتین (وک)

مدیر اجرایی : علی عظیمزاده

ناظر فنی : سیده محبوبه حسینی

صفحه آرا : آدینه کبرایی

طراح جلد : پرستو پاسار

سال و نوبت چاپ : بهار ۱۳۹۷ / اول

شمارگان : ۱۰۰۰

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۱-۴۲۱-۷

قیمت : ۱۳۰,۰۰۰ ریال

وب سایت : www.givabook.com

فهرست مطالب

۵.....	پیشگفتار
فصل اول: مقدمه و کلیات	
۹.....	استراتژی
۹.....	عمق استراتژیک
فصل دوم: نواقع گرای	
۱۵.....	مقدمه
۱۵.....	نواقع گرای
۱۷.....	ساختار آناشیک نظام بین الملل
۱۹.....	امنیت طلبی
۱۹.....	انواع نواقع گرای
۲۵.....	تحلیل سیاست خارجی روسیه
۲۶.....	الگو و فرایند تصمیم گیری
۲۷.....	منافع و اهداف ملی
۲۸.....	منابع و عوامل تعیین کننده
۲۸.....	رفتار سیاست خارجی
۲۹.....	جمع بندی
فصل سوم: نواقع گرای و آناشیک نظام بین الملل	
۳۳.....	مروری کوتاه بر شرایط ژئوپلیتیک روسیه
۳۳.....	جغرافیای طبیعی و اوضاع اقلیمی
۳۵.....	جغرافیای سیاسی
۳۸.....	جغرافیای جمعیتی-سیاسی
۳۸.....	جغرافیای انسانی
۳۹.....	گفتمان های حاکم بر سیاست خارجی روسیه
۳۹.....	آنالتیک گرای
۴۱.....	اوراسیاگرایی
۴۳.....	ملی گرایی
۴۴.....	سیاست خارجی روسیه در دوره یلتسین
۴۶.....	تعامل و تعارض با آمریکا در دوره یلتسین
۴۶.....	سیاست خارجی روسیه در دوران پوتین (دوره اول)
۴۸.....	راهبرد قدرت بزرگ مدرن هنجارمند
۴۹.....	سیاست خارجی روسیه در دوران مدودف

۵۰.....	اصول سیاست خارجی مدودف.....
۵۰.....	روابط روسیه و آمریکا در دوران ریاست جمهوری مدودف.....
۵۲.....	سیاست خارجی روسیه در دوره جدید پوتین.....
۵۲.....	عمل‌گرایی پوتین و فرایند شکل‌گیری سیاست خارجی.....
۵۳.....	اقدام پوتین در عرصه سیاست خارجی.....

فصل چهارم: پوتین؛ تقابل یا تعامل؟

۵۷.....	رویکرد استراتژی نوین منطقه‌ای روسیه با تأکید بر رابطه با غرب.....
۵۷.....	روابط روسیه با غرب.....
۵۹.....	روابط روسیه با آمریکا.....
۶۰.....	روابط روسیه با کشورهای منطقه دریای سیاه و خاورمیانه.....
۶۱.....	روابط روسیه با شرق.....
۶۲.....	روابط میان روسیه و کشورهای حوزه قفقاز.....
۶۳.....	عمل‌گرایی تهاجمی روسیه و تقسیم دوره دوم پوتین در برابر آمریکا.....
۶۴.....	سیاست‌های خاورمیانه‌ای پوتین.....
۶۵.....	سیاست پوتین در قبال بنیادگرایان اسلام.....
۶۵.....	تقابل با غرب، همگرایی با جمهوری‌های شرق.....
۶۶.....	تحولات در روابط روسیه با آمریکا و اروپا.....
۷۴.....	مؤلفه‌های تأثیرگذار بر روابط روسیه و اتحادیه اروپا.....
۸۳.....	رویکرد روسیه به آسیای مرکزی و قفقاز.....
۸۶.....	روسیه و سیاست خارجی جمهوری‌ها.....
۹۰.....	اهداف و منافع روسیه در آسیای مرکزی و قفقاز.....
۹۷.....	چشم‌انداز سیاست خارجی جدید پوتین در آسیای مرکزی و قفقاز.....
۹۸.....	روند سیاست خارجی جمهوری‌های قفقاز.....

فصل پنجم: اوکراین و بحران اخیر

۱۰۳.....	جایگاه ژئوپلیتیک اوکراین.....
۱۰۴.....	گذری بر تاریخ اوکراین.....
۱۰۷.....	انقلاب نارنجی؛ امیدها و آمال‌ها.....
۱۱۰.....	اوکراین و پنجمین انتخابات ریاست جمهوری.....
۱۱۱.....	رویکرد روسیه به تحولات اوکراین.....
۱۱۵.....	بحران اوکراین، دلایل و پیامدها.....
۱۱۸.....	نتیجه‌گیری.....
۱۲۳.....	فهرست منابع.....

پیشگفتار

سقوط شوروی در سال ۱۹۹۱، مسکو را از مقام یک ابرقدرت به قدرت منطقه‌ای تنزل داد. کشوری که پیش از آن یکی از قدرت‌های بلا منازع نظام بین‌الملل محسوب می‌شد، بعد از فروپاشی شوروی معادلات دیگری پیش رویش قرار گرفت.

اما دیری نپایید که رهبران روسیه جدید، برای بازبانی مقام سابق خود و کسب وجهه در نظام بین‌الملل دست به اقدامات مختلفی زدند، مخالفت با گسترش ناتو به حوزه کشورهای آسیای مرکزی که زمانی جزء اقدار شوروی محسوب می‌شدند، تلاش برای حفظ نفوذ خود در منطقه خاورمیانه، تجدید مرزهای هوایی خود به رادارهای فوق پیشرفته برای تقابل با طرح استقرار سپر موشکی آمریکا در اروپای شرقی، مخالفت با پیوستن فنلاند به ناتو و برگزاری رزمایش‌های متعدد با کشورهای اسکاندیناوی بودند که تلاش روسیه برای احیای قدرتش در برابر آمریکا را نشان می‌دهد، از جمله این اقدامات بود.

در همین راستا یکی از مهم‌ترین اقدامات مسکو برای به چالش کشاندن یکجانبه‌گرایی ایالات متحده، را می‌توان حمایت از بشار اسد در مخالفت با هرگونه دخالت بین‌المللی در سوریه و براندازی این نظام دانست. در این رابطه مسکو با گسیل ناشران دریایی خود به مدیترانه قاطعیت رهبران روسیه را برای دفاع از مواضع این کشور در تخصیص سوریه به اعلام کرد و شاید اگر حمایت روسیه از سوریه نمی‌بود، معادلات اینگونه رقم نمی‌خورد.

بحث بحران اوکراین و الحاق کریمه به روسیه، را شاید شروعی بر استراتژی نوین روسیه در دوران پوتین دانست.

در کتاب حاضر تلاش شده است با بررسی تحولات تاریخی و بررسی سیاست خارجی پوتین در دوره دوم، استراتژی نوین روسیه برای بازبانی قدرت دوباره خود در نظام بین‌الملل، نمایان شود، از همین رو این نوشتار در پنج فصل تالیف شده و سعی کرده است از نگاه نئورئالیسم، رفتار و فعالیت روسیه را در حوزه روابط بین‌الملل، مورد بررسی و اثبات قرار دهد.

در ابتدای این کتاب اشاره‌ای به مفاهیم و کلیات پژوهش شده است، فصل‌های سوم و چهارم نیز به رویکرد و سیاست روسیه در قبال کشورهای مختلف می‌پردازد و در نهایت در فصل پنجم بحران اوکراین مورد بررسی قرار می‌گیرد.

لازم به ذکر کتاب حاضر برگرفته از پایان نامه نگارنده در مقطع کارشناسی ارشد بوده با راهنمایی‌های استاد ارجمند «دکتر احمد جوانشیری» تالیف شده است، ضمن قدردانی از تلاش‌های ایشان؛ امیدوارم این کتاب بتواند سهم اندکی در مطالعات حوزه روسیه و آسیای مرکزی را به خود اختصاص دهد و مورد توجه شما قرار بگیرد.

فاطمه محمدزاده

www.ketab.ir